

Геннадій НАДОЛЕНКО,
*Надзвичайний і Повноважний Посол України
в Державі Ізраїль*

ПРАЦЯ ПОСЛА – ЦЕ ПЕРЕДУСІМ ЛЮБОВ ДО СВОЄЇ БАТЬКІВЩИНИ

– Ви очолюєте Посольство України в Ізраїлі вже десять років, що досить нетипово для української дипломатії. Як Вам удається так довго бути незамінним фахівцем для Міністерства закордонних справ України? Чи допомагає в роботі такий значний запас досвіду й контактів в умовах нестабільного політичного життя Ізраїлю? Які Ваші враження від очолювання дипломатичної місії в Тель-Авіві?

– Як на мене, праця посла – це не лише величезний обсяг роботи й відповідальності, а передусім любов до своєї Батьківщини та розуміння її актуальних потреб, а також налаштованість зробити все від тебе залежне задля досягнення важливих для своєї країни результатів. Саме за цими результатами Президент країни, який має відповідну прерогативу, вирішує, скільки триватиме перебування очільників дипломатичних місій на посаді. На моє переконання, десять років, упродовж яких я був Послом України в Ізраїлі, є високою оцінкою моєї праці, і набутий за цей час досвід я будь-якої миті готовий використати на іншій посаді, коли Глава Держави ухвалить відповідне рішення.

Якщо мовити про досвід і контакти, слід зауважити, що такі речі потрібні на будь-якій відповідальній службі, а надто в Ізраїлі. Це відносно маленька країна, і спілкуються з робочих питань тут здебільшого без зайвого офіціозу, що, як на мене, у роботі лише допомагає. Враження від перебування послом саме в цій державі – суто позитивні. Ізраїль – унікальна країна в численних аспектах, багата на талановитих і креативних людей, знана своїми революційними винаходами, які надихають весь світ. За відносно короткий проміжок часу Ізраїль, перебуваючи в оточенні ворожого середовища, став однією з найрозвинутіших країн світу.

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Державі Ізраїль Геннадій Надоленко під час офіційного прийому з нагоди 27-ї річниці Незалежності України та 100-річчя відродження української державності

Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Ukraine to the State of Israel Hennadii Nadolenko during the official reception on the occasion of the 27th anniversary of Ukraine's Independence and the 100th anniversary of the restoration of Ukrainian statehood

Україні є чого в нього повчитися, зокрема коли йдеться про розбудовування й зміцнення держави в умовах постійних загроз її існуванню. Можна безкінечно захоплюватися чималими досягненнями Ізраїлю у сфері інновацій і розробок у сільському господарстві, технологіях зрошення, опріснення й ефективних методах використання води, революційних відкриттях у медицині, технологічних винаходах... Упродовж мого перебування на посаді Посла України в Ізраїлі я намагався спрямовувати свої враження та зачудування від досягнень Ізраїлю в конструктивне річище, налагоджуючи двосторонню співпрацю так, щоб українські фахівці у відповідних царинах мали змогу ефективно запозичати ізраїльський досвід.

– *Який нині стан двосторонньої співпраці в політичній, економічній і гуманітарній сферах? Які основні пріоритети вашого посольства у 2020 році?*

– Нині між Україною та Ізраїлем налагоджено плідний і динамічний діалог, який свідчить про те, що сторони досягли повного й продуктивного взаєморозуміння в більшості напрямів двосторонньої взаємодії. Кількість двосторонніх контактів між нашими країнами майже на всіх рівнях – політичного керівництва держав, парламентів, міністерств і відомств – підтверджує обопільну зацікавленість у розвитку взаємовигідної двосторонньої співпраці.

Серед пріоритетів цієї співпраці в політичній площині на 2020 рік – підтримати потужну динаміку політичних контактів між обома державами низкою візитів високого рівня, здійснених з урахуванням епідеміологічної ситуації.

Економічні відносини між Україною та Ізраїлем – це один з успішних прикладів нашої співпраці. За даними статистики у 2019 р., обсяг торгівлі товарами й послугами між Україною та Ізраїлем сягнув 1 млрд 116,3 млн дол. США, що на 8% більше від показника за 2018 р. Водночас позитивне для України сальдо зовнішньої торгівлі товарами й послугами з Ізраїлем за 2019 р. становило близько 600 млн дол. США.

На жаль, пандемія COVID-19 уже негативно вплинула на наші економічні відносини. Так, за 1-й квартал 2020 року товарообіг упав на 2,8%.

Безумовно, що боротьба з пандемією суттєво вплине на світову торгівлю, зокрема на зовнішньоекономічні зв'язки. Україна готова й зацікавлена в постачанні для Ізраїлю товарів і послуг, які він традиційно отримував з інших регіонів світу. Наша країна може суттєво розширити як обсяги, так і номенклатуру товарів, які постачає в Ізраїль, передусім сільськогосподарської продукції. Це стосується також поставок зерна, м'яса, олій, кормів, кондитерської продукції тощо й дасть змогу значно підвищити продовольчу безпеку Ізраїлю.

Тому на економічному напрямі основними пріоритетами посольства у 2020 році досі є збереження обсягів торгівлі, розширення інвестиційної та інноваційної співпраці, перехід до нових організаційних форм взаємодії в галузі новітніх технологій, збільшення прямих інвестицій Ізраїлю в економіку України, спільна боротьба з пандемією коронавірусної хвороби.

Гуманітарна співпраця є важливою частиною двосторонніх відносин між Україною та Ізраїлем, адже особливе місце в українсько-ізраїльських зв'язках посідають унікальні міжлюдські контакти. Протягом останніх років ми спостерігаємо чималу підтримку й інтерес із боку ізраїльтян до України й української культури. Звичайно, пандемія COVID-19 змусила нас деякою мірою призупинити заплановані культурні заходи, але з покращенням епідеміологічної ситуації маю надію на подальше поглиблення культурно-гуманітарних зв'язків, які є важливим інструментом формування позитивного іміджу України в Ізраїлі.

– *Коли можна очікувати ратифікації угоди про зону вільної торгівлі між Ізраїлем та Україною? Хто чи що стоїть на заваді цього процесу?*

– У контексті подальшого розвитку наших економічних відносин не можна переоцінити важливості підписаної 21 січня 2019 року в Єрусалимі Угоди про вільну торгівлю між Кабінетом Міністрів України та Урядом Держави Ізраїль.

Набувши чинності, ця угода спростить торгівлю товарами, у яких найбільше зацікавлені наші країни. Для України це торгівля зерном, жирами й маслами, металами, продуктами рослинного походження, деревиною та виробами з неї, харчовими продуктами. Для Ізраїлю – торгівля дорогоцінними металами, хімічною продукцією, приладами й апаратами.

Дуже важливо, що в угоді закріплено положення про можливість лібералізувати торгівлю послугами упродовж найближчих двох років. Це безпосередньо стосується сфери співпраці в галузі інновацій та обміну високими технологіями, які, на нашу думку, одні з-поміж найперспективніших у нашої взаємодії.

Безумовно, уведення режиму вільної торгівлі між Україною та Ізраїлем дасть змогу суттєво наростити обсяги взаємного товарообігу. Ми планували за п'ять років збільшити наш товарообіг до 2 млрд дол. США.

Україна завершила внутрішньодержавні процедури ратифікування угоди ще в серпні минулого року. Затримка з аналогічними діями ізраїльської сторони пов'язана суто з внутрішньополітичною ситуацією в країні протягом останніх півтора року. Нас запевнили, що новий Уряд Ізраїлю ухвалить рішення щодо ратифікування угоди найближчим часом.

Хотів би привернути увагу до політичного значення цього документа. Він стає одним із наріжних актів у всьому комплексі наших відносин. У ньому зафіксовано, що обидві сторони бажають розвивати й зміцнювати дружні відносини, а надто у сферах економічної співпраці та торгівлі; розширювати й диверсифікувати співпрацю в царинах, що становлять спільний інтерес, зокрема й у тих, які в цій угоді не охоплено.

Важливо завважити, що під час схвалення документа в Кабінеті Міністрів України було зазначено, що дія угоди не поширюватиметься на території Автономної Республіки Крим і міста Севастополя, які анексувала Російська Федерація, а також тимчасово окуповані внаслідок збройної агресії РФ окремі території Донецької та Луганської областей до повного відновлення конституційного ладу України на них. Натомість для Ізраїлю територію поширення дії цієї угоди визначено як таку, де «застосовується її митне законодавство».

Запровадження режиму вільної торгівлі товарами позитивно вплине не тільки на саму торгівлю, а й надасть важливі сигнали для розвитку всього комплексу наших економічних відносин з Ізраїлем. Інновації, інвестиції, кібербезпека, охорона здоров'я та фармацевтика, космічні програми, банківська справа й фінанси, будівництво та громадські об'єкти – це лише деякі перспективні сфери співпраці між Ізраїлем і Україною.

– *Торік стало відомо, що Україна має намір відкрити в Єрусалимі офіс інновацій. Ізраїльська сторона хотіла б, щоби ця установа мала дипломатичний статус, і висловила готовність відкрити аналогічний офіс у Києві.*

Чи такий крок дав би змогу мати дипломатичне представництво в Єрусалимі без перенесення Посольства з Тель-Авіва? На якому етапі нині перебуває втілення цих планів?

– У сучасних реаліях важливим етапом економічної взаємодії між нашими країнами має стати максимальне використання її інвестиційного й інноваційного потенціалу.

Як уже зазначав Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба, виконання актуальних завдань розвитку співпраці з Ізраїлем в інноваційній та інвестиційній царинах потребує переходу до нових форм і методів, тому важливо й актуально реалізовувати домовленості наших лідерів про створення офісів з інноваційного розвитку й залучення інвестицій у Києві та Єрусалимі, які опікуватимуться прогресом технологічної співпраці, підтриманням стартапів, інвестицій у відповідні ІТ-галузі.

Я неодноразово роз'яснював, що, зважаючи на статус Єрусалима, наразі не йдеться про перенесення посольства чи консульства або ж відкриття іншої дипломатичної місії України. Перспектива створення цих офісів потребує подальшого опрацювання, з урахуванням наявних форматів співпраці з Ізраїлем. На нашу думку, найадекватнішим варіантом буде заснування офісу на засадах приватно-державного партнерства із залученням можливостей, зокрема фінансових, приватних ІТ-компаній, які зацікавлені в розвиткові такої співпраці. Також ми очікуємо на кроки наших ізраїльських партнерів щодо створення аналогічного ізраїльського офісу в Києві.

– У попередні роки Ізраїль активно допомагав Україні, спрямовуючи сюди фахівців-психологів, які працювали з бійцями, що повернулися зі Сходу України. Чи триває ця співпраця в гуманітарній сфері?

– Ізраїль підтримує Україну. Ми досі співпрацюємо в гуманітарній царині й на багатьох рівнях. У квітні цього року почесний консул України в Державі Ізраїль Офер Керцнер придбав і передав для українських лікарень шість апаратів штучної вентиляції легень для порятунку пацієнтів із COVID-19. Ця гуманітарна допомога є надзвичайно важливою для подолання епідемії в країні.

Посольство України приділяє значну увагу спільній волонтерській діяльності з громадськими організаціями й громадою вихідців з України.

ГО «Ізраїльські друзі України» разом з організацією «Ротарі-клуб Україна» уможливили практичний обмін досвідом між медиками обох країн і започаткували проект «Медичний міст». У межах цього проекту українські лікарі мали змогу стажуватися в найкращих лікарнях Ізраїлю.

«Ізраїльські друзі України» на регулярній основі збирають гуманітарну допомогу. Здебільшого одяг, медикаменти, перев'язувальні й гігієнічні матеріали, дитячі речі. Гуманітарну допомогу складають і пакують в Українському культурному центрі при Посольстві України в Ізраїлі, а відтак

передають в Україну. Також ця громадська організація за підтримки партнерів щороку, з 2017-го, улаштовує сімейний реабілітаційно-оздоровчий табір «Крила». У цьому таборі перебувають на відпочинку й оздоровленні чотири групи по чотири родини – діти та їхні матері, чоловіки яких загинули, захищаючи суверенітет і цілісність України. Для учасників табору влаштовують екскурсії, відпочинок на морі, відвідання аквапарку, дитячих розважальних центрів, майстер-класи, дитячі свята, для матерів – заняття з психологом.

В Українському культурному центрі в Ізраїлі спільно з громадськими організаціями регулярно проводять благодійні заходи. Торік у центрі було проведено майстер-класи з ароматерапії, щоби зібрати кошти для Миколаївського спеціалізованого будинку дитини.

– Одним із найперспективніших напрямів двосторонньої співпраці є військово-технічна сфера. Чи є наразі якісь проєкти за цим напрямом?

– Тематика військово-технічної співпраці України з Ізраїлем справді регулярно циркулює в ЗМІ. Відповідаючи на Ваше запитання, хочу зазначити, що через її дражливість для обох країн моя відповідь буде не такою детальною, як хотілося б. Я постійно приділяв велику увагу розвитку двосторонньої співпраці в оборонній царині. Особливо важливим цей напрям став із 2014 року, з початком російської агресії. Результати вже є, і вони суттєві. Це стосується передусім створення реальних можливостей із постачання до України систем захисту наших вояків і керування діями підрозділів у різних ланках управління, модернізування різних бойових платформ, зокрема авіаційних. Міністерство оборони України підтвердило зацікавленість у налагодженні співпраці з ізраїльськими партнерами. Нам удалося вийти за межі простого постачання кінцевої продукції до України й перевести формат співпраці в цій сфері на рівень реальної кооперації підприємств ОПК обох країн. За результатами моїх зусиль у січні 2019 року було підписано меморандум про співпрацю між Укроборонпромом та ізраїльською корпорацією «Elbit Systems Ltd». Це не останній наш здобуток, маю надію на подальший розвиток українсько-ізраїльських відносин у сфері оборони й безпеки. На цьому напрямі в нас великі перспективи.

– Ізраїль – держава репатріантів. Найбільше їх із країн колишнього СРСР. Чи залучено вихідців з України до роботи вашого посольства? Чи відчують в Ізраїлі російські інформаційні впливи та спротив «російського лобі»? Важко їм протистояти?

– Так, в Ізраїлі, за різними підрахунками, проживає понад п'ятисоттисячна громада вихідців з України. Багато з них зберегли родинні та ділові зв'язки з Україною, тому й інтерес до нашої держави вони зберігають високий. Окрім того, в Ізраїлі функціонує низка громадських організацій,

що постійно співпрацюють із нашим посольством. Ці організації сприяють збереженню зв'язків репатріантів з Україною, проводять мистецькі й освітні проекти, здійснюють благодійну діяльність, організують політичні акції на підтримку України та загалом сприяють поширенню позитивної інформації про нашу країну.

Говорячи про спротив «російському лобі» в Ізраїлі, слід визнати, що «російський фактор» для єврейської держави останніми роками набув ще більшого значення з погляду зовнішньої та безпекової політики. Ізраїль розглядає РФ як геополітичну гравчиню в регіоні Близького Сходу, а лідери обох держав підтримують персональні довірчі відносини. Водночас Ізраїль і далі дотримується нейтральної позиції щодо війни на Сході України й поточного стану українсько-російських відносин. Однак ізраїльська сторона неодноразово заявляла, що не визнає анексії Криму.

– *З 2012 року в Ізраїлі функціонує Український культурний центр. Які проекти наразі там утілюють? Чи є перепони в його діяльності?*

– Український культурний центр при Посольстві України в Державі Ізраїль (УКЦ) було засновано у 2012 році. Протягом цих років УКЦ став осередком українського культурного життя, який відіграє важливу просвітницьку роль, а також є центром популяризування української культури в Ізраїлі.

У зазначеному центрі постійно відбуваються тематичні й творчі зустрічі, концерти, поетичні та музичні вечори, виставки, лекції, просвітницькі заняття, благодійні акції тощо.

Відвідувачів УКЦ дуже цікавлять заходи, що презентують українську культуру й національні традиції. Зокрема, захід до Міжнародного дня вишиванки традиційно збирає велику кількість гостей, убраних в український національний одяг, а під час святкового концерту лунають українські пісні та вірші.

Окрему увагу УКЦ приділяє відзначенню державних і національних свят, у чому бере участь і громада. В УКЦ регулярно проводять святкові й пам'ятні заходи з нагоди Дня Соборності, Дня гідності та свободи, Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня Конституції, Дня Державного Прапора, Дня Незалежності України, заходи до роковин Чорнобильської трагедії, Голодомору в Україні 1932–1933 рр. та інших важливих дат.

У 2015 році було засновано «Фотоклуб при Українському культурному центрі в Державі Ізраїль». Його члени проводять регулярні зустрічі, а також організують в УКЦ виставки своїх праць.

З 2018 року Одеський будинок-музей ім. М.К. Реріха за сприяння Українського культурного центру видав брошуру «Спадщина України», у якій ішлося про видатних особистостей, важливі події та визначні дати в історії України. Оскільки в Ізраїлі немає навчальних закладів, де б вивчали

Надзвичайний і Повноважний Посол України в Державі Ізраїль Геннадій Надоленко взяв участь у святковому вечері з нагоди 5-ї річниці діяльності Українського культурного центру в Ізраїлі 16 листопада 2017 року

Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of Ukraine to the State of Israel Hennadii Nadolenko takes part in a gala dinner on the occasion of the 5th anniversary of the Ukrainian Cultural Center in Israel on 16 November 2017

українську мову, ми плануємо організувати викладання української мови й літератури в УКЦ. Тож мусимо шукати фінансової підтримки для організування таких курсів і залучення кваліфікованих викладачів української мови.

Хочу зауважити, що це лише стислий перелік заходів, які проводять в УКЦ. Детальна розповідь про всі вісім років роботи нашого культурного центру тягне на окрему книгу.

– *Зважаючи на велику кількість репатріантів з України, не можемо не запитати, чи підтримують вони контакти зі своєю колишньою Батьківщиною? Чи хочуть ізраїльтяни дізнаватися більше про Україну?*

– Більшість вихідців з України прибула до Ізраїлю в 1990-х роках. Одним із пріоритетів нашого посольства незмінно є тісна співпраця з діаспорою та громадськими організаціями вихідців з України, що сприяє збереженню українських культурних традицій.

Спільно з громадськими організаціями посольство регулярно влаштовує заходи з відзначення свят, ушанування пам'ятних дат та інші акції патріотичного спрямування.

Наприклад, у червні 2019 року українська громада, дипломати Посольства України й місцеві активісти провели в Тель-Авіві міжнародну акцію «Об'єднані прапором – #LiberateCrimea».

Громадська організація «Israeli Friends of Ukraine» щороку проводить фестиваль-ярмарок української культури «Етно-хутір». Зібрані в межах фестивалю кошти спрямовують на функціонування реабілітаційно-оздоровчого сімейного табору «Крила».

У квітні 2019 року за сприяння посольства відбулася прем'єра музично-театральної вистави «Дзвенить у зорях небо чисте» театру «Шахар», який діє під егідою Всеізраїльського об'єднання вихідців з України.

У грудні минулого року фольклорний театр «Тапуах бедваш» провів III Міжнародний конкурс української пісні й IX Міжнародний фестиваль української культури в Ізраїлі. У фестивалі щороку беруть участь артисти з України й Ізраїлю.

Такі заходи щороку приваблюють дедалі більше відвідувачів, що свідчить про зростання інтересу до української культури та традицій в Ізраїлі.

– Українці часто скаржаться на жорсткі перевірки й високий рівень відмов під час в'їзду на територію Ізраїлю (у 2018 році – майже 5% од усіх осіб, що намагалися в'їхати). Офіційна причина – велика кількість нелегальних мігрантів, що прибувають з України. Чи справді це аж така серйозна проблема для Ізраїлю? Чи є в Посольства України важелі, які могли б пом'якшити чи взагалі припинити цю дискримінаційну практику?

– Проблему «непропуску» українців ми маємо з 2014-го, коли протягом року близько 2000 громадян України було відмовлено у в'їзді до Ізраїлю.

Упродовж наступних років така практика призвела до постійного зростання відмов у в'їзді громадянам України й спричинила масове невдоволення такими діями імміграційної служби Ізраїлю.

Звичайно, наше посольство не оминуло увагою цю ситуацію. І я, і консули посольства провели безліч зустрічей із керівництвом МЗС і МВС Держави Ізраїль для розв'язання проблеми. На необхідності врегулювати це питання також постійно наголошували під час зустрічей президентів і глав урядів наших держав.

Сторони вжили низку практичних кроків, аби зарадити проблемі «непропуску» й скоротити кількість випадків нелегального працевлаштування громадян України в Ізраїлі. Зокрема, було укладено міжурядову Угоду про тимчасове працевлаштування українських працівників в окремих галузях на ринку праці Держави Ізраїль та імплементаційні протоколи до неї. Нині дотичні установи України й Ізраїлю розглядають можливість розширити дію зазначеної угоди на інші категорії працівників, наприклад, на туристичну сферу.

Крім того, посольство налагодило тісну співпрацю з відповідними підрозділами Служби імміграції МВС Ізраїлю щодо усунення незручностей для громадян України під час проходження додаткових опитувань у Міжнародному аеропорту імені Бен Гуріона – зменшення часу очікування

проходження такої співбесіди, забезпечення харчуванням, питною водою, умовами для відпочинку тощо.

На моє глибоке переконання спільними зусиллями ми зможемо зняти цю проблему з порядку денного українсько-ізраїльських відносин.

– 14 січня 2020 року голова Українського інституту національної пам'яті зустрівся з Послом Ізраїлю в Україні. Під час зустрічі очільник дипломатичної місії запропонував створити українсько-ізраїльську комісію істориків, яка б опрацювала ті теми минулого, з яких точаться найбільші дискусії. Чи успішна ця ініціатива?

– Як відомо, відродження й збереження національної пам'яті українського народу є одним із пріоритетних напрямів державної політики України. Водночас в ізраїльському суспільстві досі живі стереотипи минулого, тож там схильні до тенденційних оцінок окремих історичних фактів українсько-єврейських відносин. Одним з інструментів переосмислення негативних стереотипів з обох сторін є започаткування й реалізування діалогу та дискусій на рівні істориків та експертів. Робота в цій сфері потребує зваженого підходу й деяких напрацювань. Поки ми лише починаємо цей шлях.

– Як багато про Голодомор знають в Ізраїлі й чи готове тамтешнє суспільство до обговорення цієї теми? На Вашу думку, чому євреї, які самі постраждали від Голокосту, не готові визнати Голодомор геноцидом?

– Тему Голодомору в Ізраїлі висвітлено на достатньому рівні, посольство разом із місцевою громадою наполегливо над цим працює. На жаль, Держава Ізраїль досі не визнала, що це був геноцид українського народу. Ізраїльська сторона аргументує свою позицію тим, що Голодомор, на відміну від Голокосту, не можна вважати знищенням населення за етнічною належністю.

Водночас я переконаний, що наша наполегливість урешті допоможе домогтися важливого для нас визнання.

– Посол Ізраїлю в Україні пан Ліон в інтерв'ю інформаційній агенції «РБК-Україна» зауважив зростання антисемітизму в нашій державі. Яка позиція Посольства України з цього приводу?

– Україна рішуче засуджує будь-які форми нетерпимості й антисемітизму, а органи влади на всіх рівнях докладають зусиль для боротьби з їхніми виявами.

Цей простий факт неодноразово визнавали впливові міжнародні й неурядові організації, а також Міністерство в справах діаспори Ізраїлю. Така оцінка збігається з даними єврейської громади України й національних правозахисних неурядових організацій.

Так, наприклад, у січні цього року Об'єднана єврейська громада України (ОЄГУ) опублікувала доповідь «Антисемітизм в Україні – 2019», у якій було наведено результати постійного моніторингу випадків антисемітизму в Україні торік.

ОЄГУ зазначила у звіті, що у 2019 році організація відстежувала й фіксувала прямі випадки антисемітизму, а також перевіряла факти й інциденти, які широко обговорювала громадськість, – із них не всі було підтверджено.

Згідно з доповіддю ОЄГУ, 2019 року в Україні трапилося 66 випадків прямого антисемітизму, тоді як у 2018 році – 90. Тож у 2019-му рівень антисемітизму знизився на 27% порівняно до 2018 року.

Треба зауважити, що послаблення антисемітизму в Україні у 2019 році відбулося на тлі суттєвого побільшання виявів цього ганебного явища в країнах Західної Європи й США.

Відповідно до висновків ОЄГУ, у 2019 році рівень побутового антисемітизму було знижено за незначного збільшення кількості актів антисемітського вандалізму.

Також у звіті зазначено, що правоохоронні органи України стали швидше реагувати на антисемітські інциденти.

Уважаю за необхідне наголосити, що зафіксовані у 2019 році випадки вандалізму були не лише антисемітськими, а й спрямованими проти української історії.

В українських правоохоронних органів також є ґрунтовні підстави вважати, що значна кількість таких актів були провокаціями, інспірованими й фінансованими з-за кордону.

Також хочу згадати про дослідження, яке провели в американському аналітичному центрі «Pew Research Center» у 2018 році. За його даними Україну можна вважати найтолерантнішою до євреїв країною в Європі й однією з найтолерантніших у світі: 5% українців не хотіли б бачити євреїв своїми співгромадянами, що є найнижчим показником у Європі.

Тож досі незрозуміло, на які дані опирається Посол Д. Ліон, коли говорить про зростання антисемітських настроїв в Україні, адже на основі відомостей од авторитетних міжнародних і неурядових організацій ми можемо впевнено констатувати суттєве послаблення в українському суспільстві цього негідного явища.

– *Чи є в Ізраїлі якісь стереотипи про Україну й українців?*

– Стереотипи є завжди, а надто в такому різноманітному суспільстві, як ізраїльське, де багато хто має родинні, дружні й бізнес-зв'язки з Україною. Але більшість ізраїльтян сприймають українців як дружній і працьовитий народ, готовий завжди прийти на допомогу.

– *Чи набули Ви нових звичок або хобі після десяти років в Ізраїлі? Як Ви зазвичай долаєте стрес і втому?*

– Напевне, Свята земля позитивно впливає на кожного, хто на неї ступає. Можу сказати, що звички, яких я набув за час своєї роботи в цій країні, пов'язані зі здоровим способом життя: заняття спортом, плавання. Ще мав нагоду навчитися керувати легкомоторним літаком і дуже цим насолоджуюся.